

Nuoret ja kulttuuri -tutkimus, 3.5.2023

Tutkimustiivistelmä

Nuoret ja kulttuuri -aiheisen kyselytutkimuksen teki Kantar Public Konstsamfundetin toimeksiannosta. Tutkimus toteutettiin valtakunnallisena verkkopaneelitutkimuksena 9.–20.3.2023. Kyselytutkimukseen vastasi kaikkiaan 815 suomalaista nuorta ikäryhmästä 15–25 vuotta.

Tutkimus sisälsi muun muassa seuraavat aihealueet:

1. Kulttuurin kuluttaminen
2. Syyt kuluttaa kulttuuria ja kuluttamisen mahdolliset esteet
3. Mitä kulttuurimuotoja haluaisi kuluttaa nykyistä enemmän
4. Miten nuoret saataisiin nykyistä paremmin mukaan kulttuurin ja taiteen pariin
5. Kulttuurin kuluttaminen lapsuudenkodissa/ vanhempien kanssa
6. Kokeeko olevansa itse taiteen tekijä
7. Kulttuurin merkitys henkilökohtaisesti
8. Tiedonsaanti tapahtumista
9. Eri kulttuurimuotojen harrastaminen

Kulttuurimuodot oli tutkimuksessa listattu seuraavasti:

- Elokuvateatteriesitys
- Museossa vierailu
- Pop/rock-konsertti tai -tapahtuma
- Muu kulttuuritapahtuma (esim. kaupunginosatapahtuma, valotaide- tai katutaidefestivaalit)
- Taidenäyttely
- Teatteriesitys
- Sirkusesitys
- Tanssiesitys
- Kansanmusiikin konsertti tai tapahtuma
- Klassisen musiikin konsertti
- Ooppera- tai balettiesitys
- Jazz-konsertti tai -tapahtuma

Koko tutkimusraportti on luettavissa [täältä](#).

1. Kulttuurin kuluttaminen

Elokuviissa käynti on kyselytutkimukseen vastanneiden nuorten mukaan suosituin kulttuurimuoto. Lähes joka toinen ilmoittaa käyvänsä elokuvissa useamman kerran vuodessa. Vajaa kolmannes sanoo käyvänsä useamman kerran vuodessa museossa (31 %), pop- tai rock-konsertissa (32 %), muissa kulttuuritapahtumissa (30 %) tai taidenäyttelyissä (28 %). Viidennes käy teatterissa (20 %) tai tanssiesityksissä (20 %).

Toisaalta 16 % nuorista ei käy koskaan elokuvissa tai museossa, viidennes ei käy pop- tai rock-tapahtumassa, ja neljäsosa ei käy koskaan teatterissa tai taidenäyttelyissä. Vähiten käydään kansanmusiikin tai klassisen musiikin konserteissa (45 % ei koskaan), oopperassa tai baletissa (50 % ei koskaan) tai jazz-konsertissa (52 % ei koskaan). Yli kolmasosa (36 %) ei käy myöskään sirkusesityksessä.

2. Syyt kuluttaa kulttuuria ja kuluttamisen mahdolliset esteet

Miksi kuluttaa jotain kulttuurimuotoa useamman kerran vuodessa?

Nuoret, jotka kuluttavat kulttuuria useamman kerran vuodessa saavat kulttuurista hyvää mieltä ja hienoja kokemuksia (51 %), se koetaan kiinnostavaksi (50 %) sekä mukavaksi ajanvietoksi kavereiden tai perheen kanssa (42 %). Ylivoimaisesti eniten hyvää mieltä ja hienoja kokemuksia nuoret kokevat saavansa pop- ja rock-musiikin konserteista (80 %), ne myös tuovat eniten yhteenkuuluvuuden tunnetta (38 %).

Viidennes niistä nuorista, jotka kuluttavat jotain kulttuurimuotoa usean kerran vuodessa, kertovat saavansa kulttuurista inspiraatiota ja uusia ideoita. Neljäsosan mielestä kulttuuri tarjoaa jotain arjen rutiineista poikkeavaa.

Ylivoimaisesti eniten (41 %) inspiraatiota ja uusia ideoita saadaan taidenäyttelyistä verrattuna muihin kulttuurimuotoihin. Toiseksi eniten mainintoja sai teatteri (25 %), vähiten elokuvat (vain 10 %).

Taidenäyttelyt koetaan myös eniten arjen rutiineista poikkeavaksi kulttuurin muodoksi. Tätä mieltä on 41 % usein kulttuuria harrastavista nuorista. Tämän jälkeen arjen rutiineista koetaan eniten poikkeavaksi

muu kulttuuritapahtuma (37 %), elokuvat (34 %), teatteri (33 %) sekä museot ja pop/rock-tapahtumat (32 %). Arkisimmaksi kulttuurin muodoksi koetaan kansanmusiikin tapahtuma (9 %) ja yllättävästi hännän huippuna sirkus (4 %).

Miksi kuluttaa jotain kulttuurimuotoa korkeintaan kerran vuodessa tai harvemmin?

Liian kallis hinta koetaan suurimmaksi esteeksi kulttuurin kuluttamiselle niiden nuorten joukossa, jotka kuluttavat kulttuuria korkeintaan kerran vuodessa tai harvemmin. Tätä mieltä on lähes kolmasosa (32 %) vastaajista.

Reilun viidenneksen mielestä kulttuuri on tylsää ja se ei kiinnosta (22 %). Toisaalta viidesosan (21 %) mielestä esteenä on se, että omalla paikkakunnalla ei ole riittävästi mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen.

Sisällön soveltumattomuus / suunnittelemattomuus nuorta kohderyhmää ajatellen ei nouse kovin merkittäväksi syyksi olla kuluttamasta ko. kulttuurimuotoja, vain 14 % vastaajista vastasi tämän syyksi (yleisimmin mainittiin syyksi seuraavissa: museo, teatteri, kansanmusiikki ja jazz-musiikki).

Tylsimmäksi kulttuurin muodoksi koetaan kansanmusiikin tapahtumat (36 %) tai muut kulttuuritapahtumat (36 %).

Vähiten pidetään oopperasta ja baletista (27 %) sekä klassisen musiikin tapahtumista (26 %). Myös teatteri, tanssi ja yllättävästi myös myös pop/rock-musiikki saivat tähän mainintoja (noin neljäsosan mielestä kussakin).

Kalleimpana kulttuurin muotona harvoin kulttuuria kuluttavien keskuudessa pidetään oopperaa ja balettia (51 %), pop- tai rock-konsertteja (49 %) ja elokuvia (48 %).

Vaikeimmin ymmärrettävänä pidetään jazz-musiikkia (26 %) sekä taidenäyttelyitä (24 %). Sisältöä ei koeta omimmaksi eniten museoiden (23 %), kansanmusiikin (22 %) sekä jazz-musiikin (20 %) kohdalla.

Miksi ei kuluta jotain kulttuurimuotoa koskaan?

Niiden nuorten keskuudessa, jotka eivät käytä jotain kulttuurimuotoa koskaan, lähes puolet (43 %) ilmoittaa useimmiten syyksi sen, että kyseinen kulttuurimuoto on tylsää eikä se kiinnosta. Vajaa neljäsosa (24 %) on sitä mieltä, että ei pidä kyseisestä kulttuurin muodosta.

Nuoret naiset käyvät vähiten (ei koskaan) jazz-musiikin tapahtumissa (62 %), oopperassa ja baletissa (56 %), klassisen- ja kansanmusiikin tapahtumissa (51 %) sekä sirkuksessa (43 %). Nuoret miehet käyvät vähiten (ei koskaan) oopperassa ja baletissa (46 %), jazz-tapahtumissa (43 %), klassisen musiikin konserteissa (40 %), kansanmusiikin tapahtumissa (39 %) sekä tanssiesityksissä (37 %).

Lähes viidennes (18 %) nuorista miehistä ei käy koskaan elokuvissa (naiset 13 %) tai museossa (miehet 18 %, naiset 13 %). Noin viidennes nuorista ilmoittaa, että ei myöskään käy koskaan pop- tai rock-tapahtumissa (miehet 19 %, naiset 21 %). Miehistä vajaa kolmannes (30 %) ei käy koskaan taidenäyttelyssä (naiset 19 %). Teatterissa ei käy 27 % miehistä, ja 23 % naisista. Tässä kohtaa vastauksissa hieman korostuivat alle 18-vuotiaat verrattuna nuoriin aikuisiin.

Kulttuuripalveluita kerran vuodessa tai harvemmin kuluttavat nuoret osallistuisivat kulttuuritapahtumiin enemmän, jos hinnat olisivat edullisemmat (heille suurin syy olla osallistumatta on liian kallis hinta, 32 %). Sen sijaan heille, joita kulttuuri ei kiinnosta lainkaan, ei hintakaan ole ratkaiseva syy kuluttaa kulttuuria enemmän (20 % ilmoittaa syyksi liian kalliin hinnan).

Tylsimpänä (ei kiinnosta) kulttuurin muotona pidetään tanssia (62 %), klassisen musiikin tapahtumia (60 %), taidenäyttelyitä (55 %) ja jazz-musiikin tapahtumia (52 %) niiden keskuudessa, jotka eivät käy koskaan ko. tapahtumissa.

Osallistuisiko enemmän, jos hinta olisi alhaisempi tai pääsisi kokeilemaan ilmaiseksi?

Niistä nuorista, jotka kuluttavat kysytyjä kulttuurimuotoja korkeintaan kerran vuodessa tai harvemmin, kulttuuritapahtumiin osallistuisi 36 % varmasti ja puolet todennäköisesti (50 %), jos hinta olisi alhaisempi tai pääsisi kokeilemaan ilmaiseksi. Kulttuuritapahtumiin todennäköisesti ei haluaisi osallistua 11 % ja varmasti ei vain 1 %.

Vastaavasti ne nuoret, jotka sanovat, että eivät koskaan kuluta kysytyjä kulttuurimuotoja, 26 % osallistuisi varmasti ja 39 % todennäköisesti. Epävarmoja kannastaan on jopa neljäsosa. Todennäköisesti ja varmasti ei osallistuisi 7 %.

Niistä nuorista, jotka eivät koskaan käy pop- tai rock-musiikin tapahtumissa, 14 % ei osaa sanoa, haluaisiko osallistua ko. tapahtumiin, jos lipun hinta olisi alhaisempi tai pääsisi kokeilemaan ilmaiseksi. Vähiten (todennäköisesti ja varmasti ei) osallistutaisiin jazz-musiikin tapahtumiin (67 %), käytäisiin

taidenäyttelyissä (44 %), tanssiesityksissä (43 %) tai museoissa (28 %).

Niille nuorille, jotka kuluttavat kulttuurimuotoa kerran vuodessa tai harvemmin, suurin epävarmuus osallistumisesta liittyy kansanmusiikin tapahtumiin, jos mahdollisuus tarjoutuisi (ei osaa sanoa 15 %).

3. Missä kulttuurimuodoissa haluaisi käydä enemmän?

Eniten nuoret haluaisivat käydä enemmän pop/rock-tapahtumissa (40 %) ja elokuvissa (32 %). Vajaa neljännnes haluaisi käydä nykyistä enemmän museoissa (23 %), ja viidennes teatterissa (20 %), muissa kulttuuritapahtumissa (20 %), sirkuksessa (19 %) sekä taidenäyttelyissä (18 %).

Nuoret naiset kaipaavat miehiä enemmän melkein mitä tahansa kulttuurimuotoja, selvästi eniten kuitenkin pop- tai rock-musiikin tapahtumia (naiset 53 % vs. miehet 28 %) ja elokuvia (naiset 40 % vs. miehet 25 %).

Alle 18-vuotiaat haluaisivat käydä eniten enemmän elokuvissa ja 18-vuotta täyttäneet pop/rock-tapahtumissa. Erityisesti kaupunkimaisista ja taajaan asutuista kunnista olevat nuoret haluaisivat käydä enemmän elokuvissa sekä pop- tai rock-konserteissa. Myös keskimääräistä useampi Pohjois- ja Itä-Suomessa asuva nuori toivoisi nykyistä enemmän pop-/rock-konsertteja tai tapahtumia.

Se joukko, jota kulttuuri kiinnostaa eniten (käy useamman kerran vuodessa), haluaisi kuluttaa lähes kaikkia eri kulttuurimuotoja vielä nykyistä enemmän.

4. Keinot saada nuoret nykyistä paremmin mukaan kulttuurin ja taiteen pariin

Nuorista lähes puolet (45 %) on sitä mieltä, että oppilaitoksista ja kouluista tulisi tehdä enemmän vierailuja eri kulttuuripalveluihin. Tätä mieltä ovat etenkin naiset (55 %) sekä alle 18-vuotiaat (51 %).

Kolmanneksi eniten mainintoja sai se, että otetaan oppilaitokset/koulut mukaan kulttuuritarjonnan suunnitteluun (38 %). Tätä mieltä ovat tasapuolises-

ti sekä nuoret miehet että naiset, ja erityisesti alle 18-vuotiaat nuoret (48 %). Nuorille kohdennettuja kulttuuritapahtumia toivoo lisää 39 % vastaajista, tässäkin naiset selvästi (50 %) miehiä (30 %) enemmän.

Vajaa kolmannes (32 %) on sitä mieltä, että nuoret taiteilijat/artistit tulisi huomioida laajemmin kulttuuritarjonnassa ja tapahtumissa. Erityisesti tutkimuksen ikähaarukan vanhemmassa päässä olevat nuoret ovat sitä mieltä, että nuoret taiteilijat tulisi huomioida kulttuuritarjonnassa nykyistä enemmän (24–25-vuotiaat 40 % vs. alle 18-vuotiaat 23%). He myös toivovat nuorten ääntä enemmän esiin mediakeskustelussa (24–25-vuotiaat 20 % vs. alle 18-vuotiaat 14 %).

5. Kulttuurin harrastaminen perheessä (Lapsuuden kodissa/vanhempien kanssa)

Lähes neljäsosa tutkimukseen vastanneista nuorista ei ole koskaan käynyt perheen kanssa yleisimmissä kulttuurin muodoissa, kuten museossa (24 %) tai elokuvissa (26 %). Tässä korostuvat ammattikoulussa käyvät nuoret (heistä 36 % ei ole käynyt koskaan museossa tai 32 % elokuvissa perheen kanssa) sekä Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvat nuoret (museo 32 %, elokuvat 33 %).

Kaikista nuorista 38 % ei ole koskaan käynyt perheen kanssa taidenäyttelyssä, tai sirkusesityksessä (39 %). Ammattikoulussa opiskelevista tai sieltä valmistuneista 48 % ei ole koskaan käynyt perheen kanssa taidenäyttelyssä vs. ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet 25 %.

Vähiten (ei koskaan) perheen kanssa käydään jazz-konsertissa (53 %), oopperassa tai baletissa (52 %), klassisen musiikin konserteissa (50 %), kansanmusiikin tapahtumissa (49 %) tai tanssiesityksissä (46 %).

Sen sijaan osa nuorista käy kulttuuritapahtumissa vanhempien tai perheen kanssa useamman kerran vuodessa. Yleisimmin perheen kanssa käydään elokuvissa (33 %), museossa (27 %), muussa kulttuuritapahtumassa (23 %), pop/rock-konsertissa (22 %), teatterissa (20 %) tai taidenäyttelyssä (19 %).

6. Kokeeko itse olevansa kulttuurin tai taiteen tekijä

Kaksi nuorta viidestä (39 %) kokee olevansa taiteen tekijä. Tässä huomioitavaksi, että eri kulttuurimuotojen harrastamista on kysytty erillisellä kysymyksellä. Vähiten taiteen tekijöiksi itsensä kokevat alle 18-vuotiaat, mutta silti heistäkin lähes kolmannes (32 %) kokee olevansa taiteen tekijä.

Taiteen tekijöiksi itsensä kokevat asuvat yleisimmin Helsinki-Uusimaa -alueella (45 %), harvimminkin Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvat (33 %).

Lähes kolmannes (31 %), sanoo olevansa elokuva-alan tekijä. Tässä korostui erityisesti miehet 34 % vs. naiset 11 %. Naisista suurin osa ilmoittaa olevansa kuvataiteen tekijä (miehet 24 % vs. naiset 44 %) tai tanssin tekijä (miehet 13 % vs. naiset 27 %).

Eniten taiteen tekijöitä kokevat olevansa työttömät tai lomautetut (54 %) tai vanhempainvapaalla olevat (52 %) ja ne, joilla on lapsia ja jotka asuvat puolison ja lasten kanssa (60 %). Työelämässä taiteen tekijöiksi itsensä kokee vajaa puolet (44 %).

Jopa 64 % nuorista kulttuurin ja taiteen tekijöiksi itsensä kokevat ovat sitä mieltä, että heitä ei oteta vakavasti (jokseenkin tai täysin samaa mieltä). Tätä mieltä ovat erityisesti työttömät ja lomautetut (70 %).

Kolmasosa (33 %) taiteen tekijöistä (kaksi nuorta viidestä) on sitä mieltä, että nuorilla ei ole riittävästi mahdollisuuksia tuoda esiin osaamistaan ja kolmasosa myös ajattelee, että nuorilla ei ole mahdollisuuksia esittää omia ideoitaan ja ajatuksiaan (on tästä jokseenkin tai täysin samaa mieltä).

Erityisesti koululaiset ja opiskelijat ovat vähiten sitä mieltä, että nuorilla kulttuurintekijöillä on riittävästi mahdollisuuksia tuoda esiin osaamistaan.

7. Kulttuurin ja taiteen merkitys nuorille

Kulttuurin merkitys nuorille sijoittuu hieman keskiarvon yläpuolelle (5,67) asteikolla 0-10 (0=eikä lainkaan tärkeä, 10=erittäin tärkeä). Naisille (6,62) kulttuuri merkitsee selvästi enemmän kuin miehille (4,79).

Varsinkin usein taidenäyttelyissä (7,62) sekä museoissa (7,04) kävijät pitävät kulttuuria tärkeänä asiana. Sen sijaan usein elokuvissa kävijöille (5,44) kulttuuria ei pidetä niin tärkeänä, yllättävästi myös oopperassa ja baletissa usein käyville (5,24).

Lapset ja perhe vaikuttavat kulttuurin kuluttamiseen negatiivisesti (asuu puolison ja lasten kanssa 4,59), tai yksinhuoltaja (3,76). Kulttuuri koetaan tärkeimmäksi Etelä-Suomessa asuville (6,10) ja vähemmän tärkeäksi Pohjois- ja Itä-Suomessa (5,53) ja Länsi-Suomessa asuville (5,31).

Tärkeimpänä kulttuuria pitävät lukiolaiset (6,18), ja vähiten tärkeänä ammattikorkeakoulussa (5,33) opiskelevat tai sieltä valmistuneet sekä vielä peruskoulussa olevat (5,34).

Kaikista tärkeimpänä kulttuuria pitävät koululaiset tai opiskelijat (6,26), ja vasta tämän jälkeen työssäkäyvät (6,05). Kulttuuria myös pitävät hieman tärkeimpänä kotona vanhempien luona asuvat nuoret (5,99) verrattuna yksinasujiin (5,77) tai puolison kanssa asuviin (5,91).

8. Tiedonsaanti tapahtumista

Neljäsosa nuorista kokee saavansa melko huonosti (25 %) ja 5 % erittäin huonosti tietoa eri kulttuuritapahtumista ja kulttuuriin liittyvistä asioista.

Ylivoimaisesti eniten tietoa saadaan sosiaalisesta mediasta (57 %) verrattuna sanoma- tai aikakauslehtien paperi- (12 %) tai verkkoversioihin (15 %) tai radioon (15 %). Televisiosta tietoa sanoo saavansa vajaa neljäsosa (23 %). Internetistä (suoraan verkkosivuilta) tietoa kertoo saavansa 52 %.

9. Eri kulttuurimuotojen harrastaminen

Eri kulttuurimuodoista nuoret naiset harrastavat yleisimmin tanssia (39 %), maalaamista tai kuvanveistoa (30 %), kirjallisuutta (26 %), elokuvia (24 %) sekä klassista musiikkia (21 %).

Nuoret miehet harrastavat yleisimmin elokuvia (38 %), teatteria (20 %) sekä kirjallisuutta (18 %).

Joka viides tutkimukseen vastannut nuori sanoo, että ei harrasta (ei nyt eikä aiemmin) mitään tutkimuksessa kysytyistä kulttuurimuodoista.